

มคอ.๓ รายละเอียดของวิชา
รหัสวิชา ๑๐๑ ๔๓๔ ประวัติพระพุทธศาสนาในประเทศไทย
(Buddhism in Thailand)

หลักสูตรสาขาวิชาพระพุทธศาสนา
คณะพุทธศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

รายละเอียดของวิชา

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

คณะ พุทธศาสตร์

หลักสูตรสาขาวิชา พระพุทธศาสนา

หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑. รหัสและชื่อวิชา

๑๐๑ ๔๓๔ ประวัติพระพุทธศาสนาในประเทศไทย (Buddhism in Thailand)

๒. จำนวนหน่วยกิต

๓ (๓-๐-๖)

๓. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา

หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต หลักสูตรสาขาวิชาพระพุทธศาสนา

๔. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

อาจารย์ผู้สอน พระมหาภิรัฐภรณ์ อัสมาลี, ผศ, ดร.

อาจารย์ผู้รับผิดชอบ พระมหาโยธิน โยธโก, รศ, ดร.

๕. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน

ภาคการศึกษาที่ ๒ ชั้นปีที่ ๓

๖. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี)

ไม่มี

๗. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisite) (ถ้ามี)

ไม่มี

๘. สถานที่เรียน

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

๙. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๗

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

๑. เพื่อให้นิสิตได้ความรู้ความเข้าใจถึงประวัติความเป็นมาของพระพุทธศาสนาในประเทศไทย

๒. เพื่อให้นิสิตได้ทราบถึงพัฒนาการของพระพุทธศาสนาในสมัยอาณาจักรล้านนา สมัยสุโขทัย สมัยกรุงศรีอยุธยา สมัยกรุงธนบุรี กรุงรัตนโกสินทร์

๓. เพื่อให้นิสิตได้ทราบถึงอิทธิพลของพระพุทธศาสนาที่มีต่อสังคมไทย

๔. เพื่อให้บัณฑิตได้ทราบถึงคุณค่าของวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาในสมัยอาณาจักรล้านนา สมัยสุโขทัย สมัยกรุงศรีอยุธยา สมัยกรุงธนบุรี กรุงรัตนโกสินทร์

๒. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา / ปรับปรุงรายวิชา

๒.๑ วัตถุประสงค์ในการพัฒนา

- เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้ มีความเข้าใจในประวัติความเป็นมาของพระพุทธศาสนาในประเทศไทย
- เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้ มีความเข้าใจการพัฒนาการของพระพุทธศาสนาในสมัยล้านนา สมัยสุโขทัย สมัยกรุงศรีอยุธยา สมัยกรุงธนบุรี กรุงรัตนโกสินทร์
- เพื่อให้บัณฑิตได้ทราบถึงอิทธิพลของพระพุทธศาสนาที่มีต่อสังคมไทย
- เพื่อให้บัณฑิตได้ทราบถึงคุณค่าของวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาในสมัยอาณาจักรล้านนา สมัยสุโขทัย สมัยกรุงศรีอยุธยา สมัยกรุงธนบุรี กรุงรัตนโกสินทร์

๒.๒ วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

๑. ดำเนินการทำสื่อการเรียนการสอนโดย e-learning และกระบวนการสืบค้นพระไตรปิฎกทางคอมพิวเตอร์ และระบบ AI
๒. ปรับปรุงเนื้อหาการเรียนการสอนให้เป็นไปตามองค์ความรู้และเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่
๓. ปรับปรุงเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของพระพุทธศาสนาในประเทศไทยในสมัยต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่กระบวนการทำงานวิจัยและบทความในรายวิชาได้

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

๑. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาประวัติความเป็นมา พัฒนาการของพระพุทธศาสนาในสมัยล้านนา สมัยสุโขทัย สมัยกรุงศรีอยุธยา สมัยกรุงธนบุรี กรุงรัตนโกสินทร์ และอิทธิพลของพระพุทธศาสนาที่มีต่อสังคมไทย

๒. จำนวนชั่วโมงที่ต้องใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ / งานภาคสนาม / การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
บรรยาย ๔๘ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	สอนเสริมตามความต้องการของนิสิตเฉพาะราย	ไม่มีการฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม	การศึกษาด้วยตนเอง ๖ ชั่วโมงต่อสัปดาห์

๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล

- อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือ รายกลุ่มตามความต้องการ ๑ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (เฉพาะรายที่ต้องการ)

หมวดที่ ๔ การพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิต

๔.๑ การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนิสิต

คุณลักษณะพิเศษ	กลยุทธ์หรือกิจกรรมของนิสิต
ด้านบุคลิกภาพ	- มีการสอดแทรกเรื่องการสำรวมในสมณภาวะ การครองจีวรหรือการแต่งกาย การเข้าสังคมและศาสนพิธี เทคนิคการเจรจาสื่อสาร การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และการวางตัวในการทำงานในบางรายวิชาที่เกี่ยวข้องและในกิจกรรมปัจฉิมนิเทศ ก่อนที่นิสิตจะสำเร็จการศึกษา
ด้านภาวะผู้นำและความรับผิดชอบตลอดจนวินัยในตนเอง	- กำหนดให้มีรายวิชาซึ่งนิสิตต้องทำงานเป็นกลุ่ม และมีการกำหนดหัวหน้ากลุ่มในการทำรายงานตลอดจน กำหนดให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการนำเสนอรายงานเพื่อเป็นการฝึกให้นิสิตได้สร้างภาวะผู้นำและการเป็นสมาชิกกลุ่มที่ดี - มีกิจกรรมนิสิตที่มอบหมายให้นิสิตหมุนเวียนกันเป็นหัวหน้าในการดำเนินกิจกรรมเพื่อฝึกให้นิสิตมีความรับผิดชอบ - มีกติกาที่จะสร้างวินัยในตนเอง เช่น การเข้าเรียนตรงเวลา เข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน เสริมสร้างความกล้าในการแสดงความคิดเห็น
จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ	- มีการปลูกฝัง สอดแทรกจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการจัดการในเนื้อหาวิชา และให้ความรู้ถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อสังคม รวมทั้งข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม ทางการจัดการ

๔.๒ การพัฒนาการเรียนรู้ในแต่ละด้าน (จาก มคอ. ๒ หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๕)

๑.คุณธรรม จริยธรรม					๒.ความรู้					๓.ทักษะทางปัญญา				๔.ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ			๕.ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ			
๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๔
●	○	●	○	○	●	○	○	○	●	○	●	○	○	○	●	○	○	○	○	○

๔.๒.๑ คุณธรรม จริยธรรม

ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม
ความรับผิดชอบหลัก (๑) ตระหนักในคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรม เสียสละ ซื่อสัตย์สุจริต (๓) มีภาวะผู้นำและผู้ตาม สามารถทำงานเป็นทีมและสามารถแก้ไขข้อขัดแย้งได้	๑) ขณะบรรยาย หรือทำกิจกรรมใดๆ ผู้บรรยายจะสอดแทรกเรื่องคุณธรรม จริยธรรม จิตสาธารณะ และการเสียสละเพื่อส่วนรวม ๓) ยกกรณีตัวอย่างประเด็นปัญหาทางด้านคุณธรรม จริยธรรม จิต	๑) ประเมินโดยผู้สอนและเพื่อนสังเกตพฤติกรรมผู้เรียน ๓) ประเมินคุณธรรมจริยธรรมของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาโดยหน่วยงานผู้ใช้บัณฑิต

ความรับผิดชอบ ๒) มีวินัย ตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อตนเอง วิชาชีพและสังคม (๔) เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ (๕) ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคม ชุมชน และพระพุทธศาสนา	สาธารณะและเสียสละเพื่อส่วนรวม ให้นิสิตแสดงความคิดเห็นในการแก้ปัญหา	
--	---	--

๔.๒.๒ ความรู้

ผลการเรียนรู้ด้านความรู้	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้
ความรับผิดชอบหลัก ๑) มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีที่สำคัญในเนื้อหาสาขาวิชาพระพุทธศาสนา ๕) สามารถบูรณาการความรู้ในสาขาวิชาพระพุทธศาสนากับความรู้ในศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ความรับผิดชอบรอง ๒) สามารถวิเคราะห์ปัญหาทางสังคมโดยใช้แนวคิดทางด้านพระพุทธศาสนา รวมทั้งประยุกต์ความรู้ ทักษะ และการใช้เครื่องมือทางพระพุทธศาสนาที่เหมาะสมกับการแก้ไขปัญหาในสังคม ๓) สามารถติดตามความก้าวหน้าแนวคิดใหม่ๆ ทางด้านพระพุทธศาสนา พร้อมทั้งเข้าใจวิธีการนำไปประยุกต์ใช้ ๔) มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการวิจัยและใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาวิทยาการใหม่ๆ ทางด้านพระพุทธศาสนา	(๑) สอนแบบบรรยายโดยใช้ภาพประกอบ (๕) ศึกษาดูงาน	(๑) การทดสอบย่อย (๒) การสอบกลางภาคและปลายภาคเรียน (๓) ประเมินจากรายงานหรืองานที่มอบหมาย (๔) ประเมินจากการนำเสนอผลงาน

๔.๒.๓ ทักษะทางปัญญา

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา
ความรับผิดชอบหลัก ๒) สามารถสืบค้น ตีความ และประเมินสารสนเทศ เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ความรับผิดชอบรอง ๑) คิดอย่างมีวิจารณญาณและอย่างเป็นระบบ ๓) สามารถรวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ และสรุปประเด็นปัญหาและความต้องการ ๔) สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ทางพระพุทธศาสนาได้อย่างเหมาะสม	(๒) รายวิชาปฏิบัติ ผู้เรียนต้องฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเรียนรู้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้	(๒) การสอบกลางภาค และปลายภาคเรียน

๔.๒.๔ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
ความรับผิดชอบหลัก (๒) มีความรับผิดชอบในการกระทำของตนเองและรับผิดชอบงานในกลุ่ม ความรับผิดชอบรอง ๑) สามารถให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในบทบาทของผู้นำ หรือในบทบาทของผู้ร่วมทีมทำงาน ๓) สามารถเป็นผู้ริเริ่มแสดงประเด็นในการแก้ไขสถานการณ์ทั้งส่วนตัวและส่วนรวม พร้อมทั้งแสดงจุดยืนอย่างพอเหมาะทั้งของตนเองและของกลุ่ม	(๒) กลยุทธ์การสอนที่เน้นการสร้างความสัมพันธ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้สอน	(๑) ประเมินจากพฤติกรรมและการแสดงออกของผู้เรียนระหว่างการเรียนรู้และการสอนและการทำงานร่วมกับเพื่อน (๒) ประเมินจากผลงานของผู้เรียนที่นำเสนอตามที่ได้รับมอบหมาย

๔.๒.๕ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	กลยุทธ์การสอนที่ใช้ พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
ความรับผิดชอบหลัก (๔) สามารถใช้สารสนเทศและเทคโนโลยีสื่อสารอย่างเหมาะสม ความรับผิดชอบรอง ๑) สามารถใช้เทคนิคทางคณิตศาสตร์และสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ๒) สามารถแปลงข้อมูลเป็นข่าวสารที่มีคุณภาพและเหมาะสมต่อการสื่อสารทั้งกับบุคคลและกลุ่มคนในสถานการณ์ที่หลากหลาย ๓) สามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูด การฟัง และการเขียน พร้อมทั้งเลือกใช้รูปแบบของสื่อการนำเสนอได้อย่างเหมาะสม	(๑) จัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการสื่อสารระหว่างผู้เรียน กับผู้สอน และบุคคลอื่นในสถานการณ์ที่หลากหลาย (๒) จัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเลือกและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่หลากหลายรูปแบบ (๓) จัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล และการสื่อสารข้อมูลได้อย่างเหมาะสม	(๑) ประเมินจากความสามารถในการนำเสนอต่อชั้นเรียนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศหรือคณิตศาสตร์ (๒) ประเมินจากความสามารถในการสื่อสาร การอธิบาย การอภิปรายกรณีศึกษาต่าง ๆ (๓) ประเมินจากผลงานตามกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่ผู้สอนมอบหมาย

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
๑	ปฐมนิเทศเกี่ยวกับการเรียนการสอน - แนวทางการสอน/เนื้อหาสาระ - กิจกรรมการเรียนการสอน - การวัดผลประเมินผล	๓	บรรยายยกตัวอย่างประกอบอภิปรายโดยให้นักศึกษามีส่วนร่วม	พระมหาภิรัฐกรรณ์ อัสมาลี ดร.
๒	บทที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาในประเทศไทย ๑. การเข้ามาของพระพุทธศาสนาในประเทศไทย	๓	- อธิบายเนื้อหาโดยใช้ Power Point ประกอบการบรรยาย	พระมหาภิรัฐกรรณ์ อัสมาลี ดร.

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
	๒. วิวัฒนาการของพระพุทธศาสนาในประเทศไทย ๓. พระพุทธศาสนากับความเกี่ยวข้องกับสังคมไทย ๔. พระพุทธศาสนากับการเป็นศาสนูปถัมภกของพระมหากษัตริย์ไทย			
๓	บทที่ ๒ พระพุทธศาสนาในอาณาจักรล้านนา ๑. ประวัติและความเป็นมาของอาณาจักรล้านนา ๒. พัฒนาการของพระพุทธศาสนาในอาณาจักรล้านนา ๓. พระพุทธศาสนากับความรุ่งเรืองในอาณาจักรล้านนา ๔. พุทธศาสนาในอาณาจักรล้านนายุคปัจจุบัน ๕. พิธีกรรมและความเชื่อของพระพุทธศาสนาในอาณาจักรล้านนา	๓	- อธิบายเนื้อหาโดยใช้ Power Point ประกอบการบรรยาย	
๔	บทที่ ๓ พระพุทธศาสนาในสมัยสุโขทัย ๑. ประวัติและความเป็นมาอาณาจักรสุโขทัย ๒. พัฒนาการของพระพุทธศาสนาในสมัยสุโขทัย ๓. พระพุทธศาสนากับความรุ่งเรืองในสมัยสุโขทัย ๔. ยุคแห่งความเจริญรุ่งเรืองของพุทธศาสนาในสมัยสุโขทัย ๕. พิธีกรรมและความเชื่อของพระพุทธศาสนาในสมัยสุโขทัย	๓	- อธิบายเนื้อหาโดยใช้ Power Point ประกอบการบรรยาย	พระมหาภิรัฐ ภรณ์ อัสมาลี ดร.
๕	บทที่ ๔ พระพุทธศาสนาในสมัยกรุงศรีอยุธยา		บรรยาย ศึกษา กรณีศึกษา อภิปราย	

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
	๑.ประวัติและความเป็นมาอาณาจักรสมัย กรุงศรีอยุธยา ๒. พัฒนาการของพระพุทธศาสนาใน สมัยกรุงศรีอยุธยา ๓. พระพุทธศาสนากับความรุ่งเรืองใน สมัยกรุงศรีอยุธยา ๔. ยุคแห่งความเจริญรุ่งเรืองของพุทธ ศาสนาในแต่ละรัชสมัยกรุงศรีอยุธยา ๕.พิธีกรรมและความเชื่อของ พระพุทธศาสนาในสมัยกรุงศรีอยุธยา		ตัวอย่าง การศึกษา จากปัญหา	
๖	บทที่ ๕ พระพุทธศาสนาในสมัยกรุง ธนบุรี ๑.ประวัติและความเป็นมาอาณาจักรกรุง ธนบุรี ๒. พัฒนาการของพระพุทธศาสนาในสมัย กรุงธนบุรี ๓.พระพุทธศาสนากับความรุ่งเรืองใน สมัยกรุงธนบุรี ๔.พิธีกรรมและความเชื่อของ พระพุทธศาสนาในสมัยกรุงธนบุรี	๓	บรรยาย ศึกษา กรณีศึกษา อภิปราย ตัวอย่าง การศึกษาจากปัญหา	พระมหาภิรวั ภรณ์ อัสมาลี ดร.
๗	บทที่ ๖ พระพุทธศาสนาในสมัยกรุง รัตนโกสินทร์ตอนต้น ๑.ประวัติและความเป็นมาของกรุง รัตนโกสินทร์ ๒. พัฒนาการของพระพุทธศาสนาใน สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ๓. พระพุทธศาสนากับความรุ่งเรืองใน สมัยสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ๔. ยุคแห่งความเจริญรุ่งเรืองของพุทธ ศาสนาในแต่ละรัชสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ๕.พิธีกรรมและความเชื่อของ พระพุทธศาสนาในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์	๓	บรรยายยกตัวอย่าง ประกอบ อภิปรายกลุ่ม จากกรณีศึกษา	พระมหาภิรวั ภรณ์ อัสมาลี ดร.
๘	สอบกลางภาค	๓		พระมหาภิรวั ภรณ์ อัสมาลี ดร.

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
๙	บทที่ ๖ พระพุทธศาสนาในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนปลาย ๑.ประวัติและความเป็นมาของกรุงรัตนโกสินทร์ ๒. พัฒนาการของพระพุทธศาสนาในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ๓. พระพุทธศาสนากับความรุ่งเรืองในสมัยสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ๔. ยุคแห่งความเจริญรุ่งเรืองของพุทธศาสนาในแต่ละรัชสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ๕. พิธีกรรมและความเชื่อของพระพุทธศาสนาในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์		บรรยาย ศึกษา กรณีศึกษา อภิปราย ตัวอย่าง การศึกษา จากปัญหา	
๑๐	บทที่ ๗ คุณค่าของวรรณทางพระพุทธศาสนาในสมัยอาณาจักรล้านนา ๑. วิวัฒนาการของวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาในสมัยล้านนา ๒. วรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาที่สำคัญในสมัยล้านนา ๓. ศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาที่สำคัญ ๔. คุณค่าของวรรณกรรมทางพุทธศาสนาในสมัยล้านนา ๕. อิทธิพลของวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาในสมัยล้านนา	๓	บรรยาย ศึกษา กรณีศึกษา อภิปราย ตัวอย่าง การศึกษาจากปัญหา	พระมหาภิรัฐ กรณ์ อัสมาลี ดร.
๑๑	บทที่ ๘ คุณค่าของวรรณทางพระพุทธศาสนาในสมัยกรุงสุโขทัย ๑. วิวัฒนาการของวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาในสมัยกรุงสุโขทัย ๒. วรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาที่สำคัญในสมัยกรุงสุโขทัย ๓. ศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาที่สำคัญ ๔. คุณค่าของวรรณกรรมทางพุทธศาสนาในสมัยกรุงสุโขทัย		บรรยาย ศึกษา กรณีศึกษา อภิปราย ตัวอย่าง การศึกษาจากปัญหา	

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
	๕.อิทธิพลของวรรณกรรมทาง พระพุทธศาสนาในสมัยกรุงสุโขทัย			
๑๒	บทที่ ๙ คุณค่าของวรรณกรรมทาง พระพุทธศาสนาในสมัยกรุงศรีอยุธยา ๑. วิวัฒนาการของวรรณกรรมทาง พระพุทธศาสนาในสมัยกรุงศรีอยุธยา ๒. วรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาที่ สำคัญในสมัยกรุงศรีอยุธยา ๓. ศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมทาง พระพุทธศาสนาที่สำคัญ ๔. คุณค่าของวรรณกรรมทางพุทธ ศาสนาในสมัยกรุงศรีอยุธยา ๕.อิทธิพลของวรรณกรรมทาง พระพุทธศาสนาในสมัยกรุงศรีอยุธยา	๓	บรรยายยกตัวอย่าง ประกอบ อภิปรายกลุ่ม จากกรณีศึกษา	พระมหาภิรัฐ ภรณ์ อัสมาลี ดร.
๑๓	บทที่ ๑๐ คุณค่าของวรรณกรรมทาง พระพุทธศาสนาในสมัยกรุงธนบุรี และสมัยรัตนโกสินทร์ ๑. วรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาใน สมัยกรุงธนบุรี ๒. วรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาใน สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ๓. วรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาที่ สำคัญในสมัยกรุงธนบุรีและรัตนโกสินทร์ ๓. ศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมทาง พระพุทธศาสนาที่สำคัญ ๔. คุณค่าของวรรณกรรมทางพุทธ ศาสนาในสมัยกรุงธนบุรีและ รัตนโกสินทร์ ๕.อิทธิพลของวรรณกรรมทาง พระพุทธศาสนาในสมัยกรุงธนบุรีและ รัตนโกสินทร์			
๑๔	บทที่ ๑๑ พระพุทธศาสนาใน อาณาจักรอีสาน ๑.ประวัติและความเป็นมาอาณาจักร อีสาน	๓	บรรยายยกตัวอย่าง ประกอบ อภิปรายกลุ่ม จากกรณีศึกษา	พระมหาภิรัฐ ภรณ์ อัสมาลี ดร.

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
	๒. พัฒนาการของพระพุทธศาสนาใน อาณาจักรอีสาน ๓. พระพุทธศาสนากับความรุ่งเรืองใน อาณาจักรอีสาน ๔. พิธีกรรมและความเชื่อของ พระพุทธศาสนาในอาณาจักรอีสาน			
๑๕	บทที่ ๑๒ พระพุทธศาสนาในโลกยุค ปัจจุบัน การศึกษาคณะสงฆ์ไทย -การศึกษาปริยัติธรรม แผนกบาลี -การศึกษาปริยัติธรรมแผนกสามัญ ศึกษา การศึกษาระดับอุดมศึกษา สมณศักดิ์ คณะสงฆ์ฝ่ายจันนิกาย คณะสงฆ์อนัมนิกาย ความพยายามรวมนิกาย การเผยแผ่พุทธศาสนาในต่างแดน พระพุทธศาสนานิกายเถรวาทแบบไทยสู่ พุทธโลก การสถาปนาพระสังฆราช ความขัดแย้งเรื่องธรรมกาย ภิกษุณีสงฆ์ในสังคมไทย ปัญหาคณะสงฆ์ไทย ปัญหาความรุนแรงในภาคใต้ องค์กรทางพุทธศาสนา พุทธศาสนาให้อะไรกับสังคมไทย	๓	บรรยายยกตัวอย่าง ประกอบ อภิปรายกลุ่ม จากกรณีศึกษา	พระมหาภิรัฐ กรณ์ อัสมาลี ดร.
๑๖	สรุปการศึกษาทั้งหมด - เพื่อเป็นการทบทวนองค์ความรู้ทั้งหมด ที่ได้ศึกษามาโดยตลอด - เพื่อประเมินผลการศึกษาโดยภาพรวม		- ชี้แจงโดยสรุปเนื้อหา ทั้งหมดที่ได้เรียน - ให้นักศึกษาได้อภิปราย และซักถามประเด็นที่ น่าสนใจ - ให้นักศึกษาร่วมกัน เสนอแนะการศึกษา วิชาเพื่อการปรับปรุง แก้ไขต่อไป	

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
๑๗	สอบวัดผลปลายภาค	๓		

๒.แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ที่	มาตรฐานการเรียนรู้	วิธีการประเมินผล	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการ ประเมินผล
๑	ด้านคุณธรรม จริยธรรม ข้อ ๑, ๔, ๕	- สังเกตพฤติกรรมผู้เรียน - ประเมินผลงานจากการทำงานกลุ่ม	ตลอดภาค การศึกษา	๑๐ %
๒	ด้านความรู้ ข้อ ๑, ๒	การสอบ	๘	๑๐ %
๓	ด้านทักษะทางปัญญา ข้อ ๑, ๒	การตอบคำถามในชั้นเรียน การสอบอัตนัยและปรนัย	๑๖	๖๐ %
๔	ด้านทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลและความ รับผิดชอบ ข้อ ๑, ๒	- การสังเกตพฤติกรรมจากการทำงาน กลุ่มร่วมกับเพื่อน - การนำเสนอรายงาน - การทำงานกลุ่มและผลงาน - การส่งงานตามที่มอบหมาย	ตลอดภาค การศึกษา	๕ %
๕	ด้านทักษะการวิเคราะห์ เชิงตัวเลขการสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ ข้อ ๑, ๔	- การนำเสนอหน้าชั้นเรียน	ตลอดภาค การศึกษา	๕ %

หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

๑. เอกสารและตำราหลัก คณาจารย์สาขาวิชาพระพุทธศาสนา. (๒๕๖๓) เอกสารประกอบการสอนพระพุทธศาสนากับ สันติภาพ. ขอนแก่น : เอมี ก๊อปปี เซ็นเตอร์.
๒. เอกสารและข้อมูลสำคัญ - ไม่มี
๓. เอกสารและข้อมูลแนะนำ พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต). พุทธธรรม. กรุงเทพมหานคร ฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔.

พระมหาพรหม ฐมมหาโส (นิธิปัญญากร). “รูปแบบการจัดการความขัดแย้งโดยพุทธสันติวิธี : วิเคราะห์กรณีลุ่มแม่น้ำตาช้าง จังหวัดเชียงใหม่ □”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2547.

จงจิตต์ โสภณคณาภรณ์, รศ.ดร. สังคมสงเคราะห์เบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ ๙. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๘.

ถวิล สมัครรัฐกิจ. คู่มือการจัดการศึกษาสงฆ์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๓๙.

พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม. กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๒.

----- พุทธธรรม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ๒๕๓๒.

ทัศนีย์ (ไทยภิรมย์) ลักษณะนาภิชนชัย, รศ.ดร. การสังคมสงเคราะห์ชุมชน: มรรควิธีสู่ชุมชนเข้มแข็ง. พิมพ์ครั้งที่ ๕ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๕. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๕.

กิตติพัฒน์ นนทปัทมะดุลย์, รศ. ดร. ทฤษฎีสังคมสงเคราะห์ร่วมสมัย. กรุงเทพฯ: ๒๕๕๓.

กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือพระสงฆ์ฆาติการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา. ๒๕๓๗.

----- คู่มือการศึกษาโพธิปักขิยธรรม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๒๘.

----- คู่มือการศึกษานักธรรมและธรรมศึกษาชั้นตรี-เอก. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๓๘.

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

๑. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนิสิต

การประเมินประสิทธิผลในรายวิชานี้ ที่จัดทำโดยนิสิต ได้จัดกิจกรรมในการนำแนวคิดและความเห็นจาก

นิสิตได้ดังนี้

- การสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอนและผู้เรียน
- การสังเกตการณ์จากพฤติกรรมของผู้เรียน
- แบบประเมินผู้สอนและแบบประเมินรายวิชา
- ข้อเสนอแนะผ่านเว็บบอร์ด ที่อาจารย์ผู้สอนได้จัดทำเป็นช่องทางการสื่อสารกับนิสิต

๒. กลยุทธ์การประเมินการสอน

ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอน ได้มีกลยุทธ์ ดังนี้

- สังเกตการณ์การสอนของผู้ร่วมทีมการสอน
- ผลการสอบ
- การทวนสอบผลประเมินการเรียนรู้

๓. การปรับปรุงการสอน

หลังจากผลการประเมินการสอนในข้อ ๒ จึงมีการปรับปรุงการสอน โดยการจัดกิจกรรมในการระดมสมอง และหาข้อมูลเพิ่มเติมในการปรับปรุงสอน ดังนี้

- สัมมนาการจัดการเรียนการสอน
- การวิจัยในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน

๔. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิตในรายวิชา

ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้

ในวิชาได้จาก การสอบถามนิสิต หรือการสุ่มตรวจผลงานของนิสิต รวมถึงพิจารณาจากผลการทดสอบย่อย

และหลังการออกผลการเรียนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์โดยรวมในวิชา ดังนี้

- การทวนสอบการให้คะแนนจากการสุ่มตรวจผลงานของนิสิตโดยอาจารย์อื่น หรือ

ผู้ทรงคุณวุฒิ

ที่ไม่ใช่อาจารย์ ประจำหลักสูตร

- มีการตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชา ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนิสิต โดย

ตรวจสอบ

ข้อสอบรายงาน วิธีการให้คะแนนสอบ และการให้คะแนนพฤติกรรม

๕. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิภาพของรายวิชา

จากผลการประเมิน และทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนการปรับปรุงการสอน และรายละเอียดวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้น ดังนี้

- ปรับปรุงรายวิชาทุก ๕ ปี หรือตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์

- เปลี่ยนหรือสลับอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้นิสิตมีมุมมองในเรื่องการประยุกต์ความรู้กับปัญหา

ที่มาจากงานวิจัยของอาจารย์หรือแนวคิดใหม่ๆ เรื่องสันติภาพในอนาคต
